

Thông tin sai lạc: Quý vị có thể chặn đứng điều này hay không?

Đôi điều về chiến dịch này

Thông tin sai lạc hay không đúng —được gọi là “thông tin sai sự thực”—đã trở thành một vấn nạn lớn trong xã hội chúng ta. Và điều này không chỉ đơn thuần là sự bất tiện; nó còn nguy hiểm và là một sự đe dọa trực tiếp đến nhân quyền của chúng ta.

Ủy viên đặc trách Nhân Quyền của B.C. đã phát động chiến dịch “Quý vị có thể chặn đứng điều này hay không?” nhằm nâng cao nhận thức về việc thông tin sai lệch đang làm hại xã hội chúng ta như thế nào và chúng ta có thể làm gì để chặn đứng sự lây lan của nó.

Như một phần của chiến dịch đó, chúng tôi đã tạo ra các câu hỏi đố để kiểm tra khả năng nhận biết và ngăn chặn thông tin sai lạc của quý vị trước khi nó lây lan. Hãy tìm các câu hỏi đố, có sẵn bằng tiếng Việt, tại: bchumanrights.ca/stop

Như các câu hỏi đố cho thấy, thông tin sai lạc thì khó để nhận dạng. Điều này làm hại tất cả chúng ta. Hãy tìm hiểu xem tại sao điều này đúng—và quý vị có thể làm gì về điều này.

Tại sao thông tin sai lạc/sai lệch là một vấn đề về nhân quyền?

Khi thông tin sai lạc lan truyền nhanh hơn sự thực, quyền bị chà đạp.

Thông tin sai lạc thúc đẩy sự kỳ thị và các tội ác thù hằn.

Bằng cách quảng bá định kiến, thiên kiến và các lý thuyết âm mưu nhắm vào các nhóm cụ thể, thông tin sai lạc kích động các thái độ và hành vi có hại, kể cả sự kỳ thị và các tội ác thù hằn.

Thông tin sai lạc làm hại nền dân chủ và sự vận hành tốt của xã hội.

Thông tin sai lạc và không đúng sự thực đánh lạc hướng cử tri và làm giảm lòng tin ở các nhà lãnh đạo chính trị. Chúng cũng làm tăng thêm số lượng thông tin đã có sẵn, khiến khó để nhận biết đâu là điều đúng thực sự. Điều này có thể khiến chúng ta mất tin tưởng ở tất cả mọi thông tin—kể cả thông tin chúng ta cần để thực hiện những sự chọn lựa có hiểu biết nhằm bảo vệ chính chúng ta và những người chúng ta quan tâm.

Để tìm hiểu thêm về việc thông tin sai lạc và không đúng sự thực thúc đẩy sự kỳ thị và thù hằn cũng như làm hại nền dân chủ ra sao, hãy xem báo cáo năm 2023, [Từ Thù Hằn Đến Hy Vọng \(From Hate to Hope\)](#) (nhất là [các trang 171-172](#)), và báo cáo năm 2024 của chúng tôi, [Chú Trọng Đến Quyền \(Rights in Focus\)](#) (đặc biệt là [các trang 55-56](#)).

Tại sao thông tin sai lạc khó để chặn đứng?

Những người tạo ra thông tin sai lạc có dụng ý lừa gạt dân chúng vì họ được lợi khi thuyết phục chúng ta tin rằng thông tin họ chia sẻ là đúng. Họ dùng những chiến lược có tác dụng mạnh để đánh lạc hướng chúng ta, bao gồm:

- dùng các thuật toán để cho thấy các bản tin mạng xã hội của những người với những sở thích và giá trị có liên quan
- thu lợi từ các quy trình của một trang mạng xã hội (các giải thuật)
- chỉnh sửa thông tin và tạo ra thông tin sai lạc mà trông như thật
- khiêu khích các cảm xúc mạnh tạo cảm giác khẩn cấp cần phải chia sẻ thông tin được niêm yết
- nhận định sai lạc một điều gì đó là xuất xứ của một vấn đề khó khăn thực sự vì nó xảy ra cùng lúc

Chúng ta có thể làm gì với các thông tin sai lạc?

Chúng ta có sức mạnh để giải quyết vấn đề thông tin sai lạc.

Chúng ta không cần phải đối phó với từng mẫu tin nguy tạo. Nhưng ngay cả các hành động dù nhỏ cũng đạt những kết quả to tát.

Đây không chỉ là để bảo vệ chính chúng ta. Khi chúng chặn đứng sự lây lan của thông tin sai lạc, chúng ta giúp bảo vệ:

- bạn bè và gia đình chúng khỏi sự thao túng
- các cộng đồng thiểu số không bị kỳ thị và thù hằn
- xã hội chúng ta khỏi những đe dọa đến nền dân chủ

Đây là những gì quý vị có thể làm:

1. Học biết cách chặn đứng thông tin sai lạc trước khi nó lây lan

Để giúp chặn đứng sự lây lan thông tin sai lạc, quý vị cần phải có thể nhận biết thông tin không đúng sự thực. Phương pháp “chặn đứng”¹ được thiết kế để giúp quý vị:

- ✓ **(Chỉ) chia sẻ những gì quý vị biết chắc chắn.**
Hãy tự hỏi: Điều này có đúng sự thực hay không?
- ✓ **Tìm kiếm sự thực.**
Các nguồn thông tin đáng tin cậy khác có các tin tức giống như vậy hay không?
- ✓ **Hãy khôn ngoan hơn nóng giận.**
Quý vị có những cảm xúc mạnh về nội dung quý vị đang xem hay không? Các cảm xúc đó có dựa trên những điều thực tế?

¹ We call this the “stop” method because in English, the word “stop” can be spelled using first letter of each of the steps listed.

✓ **Xem xét quan điểm.**

Nội dung thông tin muốn truyền đạt điều gì? Ai đang nói điều đó? Ai được lợi khi truyền đạt thông tin đó?

[Hãy làm bản các câu hỏi đố \(lần nữa\) bằng cách dùng phương pháp “chặn đứng” ▶](#)

2. Tìm hiểu về thông tin sai lạc và quý vị có thể hành động như thế nào

Để ý xem trng mạng bchumanrights.ca/stop để có tin tức cập nhật và thêm các nguồn tài liệu hỗ trợ khám phá thông tin sai lạc và ảnh hưởng của chúng đối với vấn đề nhân quyền.

3. Giúp những người khác trong cuộc sống quý vị học hỏi để biết về thông tin sai lạc

Chai sé trang mạng này, các câu hỏi đố và phương pháp “chặn đứng” với những người thân trong gia đình quý vị, bạn bè, đồng nghiệp và các thành viên trong cộng đồng quý vị.

4. Chia sẻ tiếng nói tại cộng đồng quý vị

Quý vị có thể chặn đứng thông tin sai lạc trong cộng đồng quý vị hay không? Chúng tôi đang kêu gọi các lớp học, các nhóm thanh thiếu niên và tổ chức cộng đồng quanh B.C. truyền bá làm thế nào để chặn đứng thông tin sai lạc trước khi nó lây lan. Làm như vậy có thể giúp nâng cao nhận thức trong cộng đồng quý vị về việc nhân quyền tác động đến thông tin sai lạc và làm thế nào để chặn đứng nó.

Các đề án có thể bao gồm:

- nghệ thuật thị giác chẳng hạn như các bức tranh tường, bích chương, tranh vẽ và các biểu ngữ
- nghệ thuật đa truyền thông chẳng hạn như video, nhiếp ảnh hay chương trình phát thanh trên mạng
- thơ văn, truyện ngắn, các tạp chí xuất bản độc lập (zine), các truyện tranh
- các buổi tập hợp hay sự kiện, kể cả các buổi trò chuyện bàn tròn trong cộng đồng, thảo luận đa thế hệ và các buổi học tập
- điều gì khác: hãy cho chúng tôi biết nếu quý vị có sáng kiến đề án khác!

Các đề án được chọn lọc sẽ được trình bày tại bchumanrights.ca/stop và có thể được chia sẻ thông qua các kênh mạng xã hội của Văn phòng chúng tôi. Xin cho chúng tôi biết nếu quý vị muốn chia sẻ đề án của quý vị!

Chúng tôi có các cấp khoản nhỏ!

Sự tài trợ có sẵn để hỗ trợ những đề án thông qua cơ hội cấp khoản nhỏ được phát động vào mùa thu năm 2025. Để có tên trong danh sách được gửi thư để nhận thêm thông tin, xin gửi một email với tên và tổ chức của quý vị, nếu có, cho engagement@bchumanrights.ca với hàng chữ “Cấp khoản nhỏ chống thông tin sai lạc” ghi ở dòng tiêu đề.

Xin lưu ý ngôn ngữ làm việc của chúng tôi là tiếng Anh.

Quý vị khác hơn những người khác

Ngay cả nếu quý vị nghĩ mình không phải là một người đã bị ảnh hưởng bởi thông tin sai lạc...
Ngay cả nếu quý vị đã chia sẻ một điều gì mà rốt cuộc là sai (rất nhiều người trong chúng ta đã như vậy)...

Ngay cả nếu cảm thấy quá sức chịu đựng để phản bác...

Quý vị là một phần của một vấn đề to lớn hơn.

Khi chúng ta hành động để chặn đứng sự lây lan của thông tin sai lạc và sai sự thực, chúng ta đẩy lùi sự thao túng và bảo vệ quyền cho nhau.

